

27-1-1992

Επίκαιρη Επερώτηση

Προς τους κκ. Υπουργούς Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Ενα μόλις μήνα μετά την ψήφιση του προϋπολογισμού από την Εθνική Αντιπροσωπεία, η κυβέρνηση της Ν.Δ. ανέτρεψε τους βασικούς άξονες της δημοσιονομικής και εισοδηματικής πολιτικής της για το 1992. Στην ομιλία του στη Βουλή στις 17 Δεκεμβρίου 1991 ο Υπουργός Οικονομικών διαβεβαίωσε με έμφαση ότι "από πλευράς φορολογιών... ο νέος προϋπολογισμός δεν προβλέπει καμιά νέα φορολογική επιβάρυνση" (Πρακτικά Βουλής, σελ.2344). Εξάλλου, η Εισηγητική Έκθεση του Προϋπολογισμού του 1992 προβλέπει αύξηση των δαπανών για αποδοχές του προσωπικού που υπηρετεί στο δημόσιο κατά 14,1% (Πίνακας 4.5, σελ.84). Η αύξηση αυτή ενσωματώνει αυξήσεις αποδοχών της τάξης του 3% + 3% από τον πρώτο και τον έβδομο μήνα του τρέχοντος έτους αντίστοιχα.

Σε αντίθεση με αυτές τις δεσμεύσεις και προβλέψεις, που επικύρωσε με την ψήφο της η κυβερνητική πλειοψηφία στις 20 Δεκεμβρίου 1991, η κυβέρνηση εξήγγειλε στις 20 Ιανουαρίου 1992 νέα μέτρα οικονομικής πολιτικής που περιλαμβάνουν την επιβολή έκτακτης φορολογίας στα ακίνητα καθώς και πάγωμα των αποδοχών των δημοσίων υπαλλήλων. Το πάγωμα προβλέπεται να επεκταθεί και στους εργαζόμενους στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, ενώ στους συνταξιούχους θα χορηγηθεί αύξηση 3% + 3%, δηλαδή 4,5% σε ετήσια βάση. Η μείωση των πραγματικών εισοδημάτων των εργαζομένων στο δημόσιο τομέα και των συνταξιούχων προκύπτει από τη σύγκριση των

μηδενικών ή πενιχρών αυξήσεων που προβλέπουν οι νέες εξαγγελίες της εισοδηματικής πολιτικής με την επίσημη κυβερνητική πρόβλεψη για πληθωρισμό 14,5% (σε μέσα επίπεδα) το 1992.

Παράλληλα, η κυβέρνηση εξήγγειλε νέες κατευθύνσεις φορολογικής πολιτικής που οδηγούν σε φορολογικές ελαφρύνσεις για τα υψηλά εισοδήματα, ενώ για τα μεσαία και χαμηλά εισοδήματα οι ελαφρύνσεις είτε είναι οριακές έως ανύπαρκτες, είτε μετατρέπονται σε επιβαρύνσεις, ιδιαίτερα για μεγάλο αριθμό χαμηλόμισθων και χαμηλοσυνταξιούχων που θα πληρώσουν για πρώτη φορά φόρο, παρά τη διαβεβαίωση του Πρωθυπουργού για αφορολόγητο οικογενειακό εισόδημα 2,8 εκατ.δρχ. Εξάλλου, η φορολόγηση όλων των εταιρειών με ενιαίο συντελεστή επιχειρηματικού κέρδους θα πλήξει ιδιαίτερα τους μικρούς και μεσαίους επιχειρηματίες. Είναι φανερό ότι η κυβέρνηση επιδιώκει, με αυτή τη φορολογική μεταρρύθμιση, να μεταθέσει ολόκληρο το βάρος της τεράστιας απώλειας πραγματικού εισοδήματος που συνεπάγεται η εισοδηματική της πολιτική στα μεσαία και, ιδιαίτερα, στα χαμηλά εισοδήματα.

Η ανατροπή της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης της Ν.Δ. θέτει τρία ζητήματα μεζονος σημασίας.

Το πρώτο ζήτημα αφορά την, αποδεδειγμένα, απεριόριστη κυβερνητική αναξιοπιστία. Η παραβίαση υποσχέσεων και δεσμεύσεων, η αναίρεση αποφάσεων και οι συνεχείς παλινδρομήσεις αποτελούν το σήμα κατατεθέν της Ν.Δ. Πέρα από την αμφισβήτηση της συνταγματικής τάξης, η ανατροπή του προϋπολογισμού από την κυβέρνηση ένα μήνα μετά την ψήφισή του καταστρέφει και τα τελευταία ίχνη εμπιστοσύνης που ενδέχεται να είχαν απομείνει στους εργαζομένους και τις παραγωγικές τάξεις. Η κυβερνητική αναξιοπιστία καθιστά αδύνατη την εφαρμογή οποιασδήποτε οικονομικής πολιτικής.

Το δεύτερο ζήτημα αφορά την κατάρρευση κάθε έννοιας κοινωνικής

δικαιοσύνης. Οι υψηλές εισοδηματικές τάξεις θα καλύψουν πλήρως, με φορολογικές ελαφρύνσεις, την απώλεια πραγματικού εισοδήματος. Οι μεσαίες, και, ιδιαίτερα, οι χαμηλές εισοδηματικές τάξεις θα υποστούν, αντίθετα, τεράστια μείωση πραγματικού εισοδήματος που, σε ορισμένες περιπτώσεις (μηδενική αύξηση αποδοχών και φορολογική επιβάρυνση), θα ξεπεράσει το 14%. Η απώλεια αυτή πρέπει να προστεθεί σε ανάλογες απώλειες το 1991 και το οκτάμηνο Μαΐου - Δεκεμβρίου 1990 στα πλαίσια του προγράμματος διαρκούς ή "κυλιόμενης" λιτότητας που εφαρμόζει η κυβέρνηση της Ν.Δ. Εξάλλου, η έκτακτη εισφορά στα ακίνητα, όπως εξαγγέλθηκε, φορολογεί αδιακρίτως μεγάλους και μικρούς ιδιοκτήτες ανεξάρτητα από κάθε αντικειμενική εκτίμηση της αξίας της ακίνητης περιουσίας, με αποτέλεσμα να προκληθούν νέες μεγάλες φορολογικές αδικίες. Αντίθετα, στο μείζον θέμα της πάταξης της φοροδιαφυγής, που αποτελεί την κύρια πηγή του ελλείμματος του κρατικού προϋπολογισμού καθώς και της κοινωνικής αδικίας στη χώρα μας, οι νέες εξαγγελίες περιορίζονται σε γενικόλογες αναφορές για αυστηροποίηση των ποινών. Είναι, όμως, φανερό ότι η πάταξη της φοροδιαφυγής προϋποθέτει συνολικό και εξειδικευμένο σχέδιο δράσης που, προφανώς, δεν διαθέτει η κυβέρνηση. Οι γενικόλογες αναφορές στερούνται αξιοπιστίας, αν μάλιστα ληφθεί υπόψη ότι η φοροδιαφυγή αυξήθηκε στη διάρκεια του 1991, που είναι ο δεύτερος χρόνος διακυβέρνησης από τη Ν.Δ. Η αύξηση των φορολογικών εσόδων μεταξύ του 1990 και 1991 σε συγκριτική βάση (δηλαδή μετά την αφαίρεση από τα έσοδα του 1991 της καινούργιας φορολογίας των τόκων και της αύξησης στη φορολογία των υγρών καυσίμων) ήταν μόνο 16%, ενώ το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 20%, πράγμα που αποκαλύπτει διεύρυνση, αντί περιστολή, της φοροδιαφυγής. Οι εισοδηματικές και φορολογικές ανισότητες που εισάγουν τα νέα μέτρα, σε συνδυασμό με την ανοχή της φοροδιαφυγής, υπονομεύουν την κοινωνική συναίνεση που είναι αναγκαία

για την εφαρμογή ενός προγράμματος σταθεροποίησης και ανάπτυξης της οικονομίας.

Τέλος, το τρίτο ζήτημα αφορά την αναποτελεσματικότητα των μέτρων. Η κυβέρνηση ισχυρίστηκε ότι έχουν "αναπτυξιακό χαρακτήρα". Όμως, οι φοροπαλλαγές των υψηλών εισοδημάτων δεν οδηγούν στην ανάπτυξη, όπως αποδεικνύει η εμπειρία των περισσότερων ευρωπαϊκών χωρών που συνδυάζουν σχετικά υψηλούς φορολογικούς συντελεστές για τα υψηλά εισοδήματα με θετικές αναπτυξιακές επιδόσεις. Αν στις ΗΠΑ, επί εποχής Ρήγκαν, οι φοροπαλλαγές των υψηλών εισοδημάτων συνδέθηκαν με επιτάχυνση της ανάπτυξης, ο λόγος ήταν η αυξημένη ζήτηση στην οικονομία λόγω της -καταστροφικής όπως αργότερα αποδείχθηκε- αύξησης του ελλείμματος του κρατικού προϋπολογισμού. Στην Ελλάδα, όμως, το πρόβλημα της ανάπτυξης δεν συνδέεται τόσο με τη ζήτηση όσο με το ίδιο το τεράστιο έλλειμμα του δημόσιου τομέα που θα αυξηθεί, αντί να μειωθεί, με τα νέα μέτρα. Εκτιμήσεις δείχνουν ότι τα μέτρα θα οδηγήσουν, συμψηφιστικά, σε αύξηση του ελλείμματος κατά 50-100 δισ. δρχ. σε σχέση με τον κυβερνητικό στόχο, ενισχύοντας την εικόνα πρωτοφανούς προχειρότητας και έλλειψης στοιχειώδους σχεδιασμού που χαρακτηρίζει την εξαγγελία τους. Είναι, κατά συνέπεια, φανερό ότι τα νέα μέτρα θα επιδεινώσουν την κρίση που αντιμετωπίζει η ελληνική οικονομία σαν αποτέλεσμα της αναποτελεσματικότητας της οικονομικής πολιτικής την τελευταία διετία.

Επερωτώνται οι Υπουργοί Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών για τα πρόσφατα μέτρα οικονομικής πολιτικής που ανατρέπουν κάθε έννοια κοινωνικής δικαιοσύνης, υπονομεύουν την προσπάθεια σταθεροποίησης και ανάπτυξης που πρέπει να αναληφθεί για την εξασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής μας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Νομισματική Ένωση, ενώ επιβεβαιώνουν, ταυτόχρονα, την πλήρη αναξιοπιστία της κυβερνητικής πολιτικής.

Οι επερωτώντες βουλευτές

Γιάννος Παπαντωνίου

Γεράσιμος Αρσένης

Δημήτρης Γεωργακόπουλος

Αλέξανδρος Παπαδόπουλος

Φλώρος Κωνσταντίνου